

Zlatý gól v španielskej sieti. Španielsko (bohužiaľ?) nie je Uganda! Akú úroveň dosiahnu úroky na talianskom dlhu, ak sa im rozhodne Európa pomôcť? Pokuta a vyvlastnenie za prepúšťanie -reforma pracovného trhu po francúzsky. V ktorých krajinách neplatia ekonomické zákony? A kto to zaplatí? Keď nepomohlo ani 115 Marshallových plánov. Odvaha po slovensky.

First things First. Gratulujeme anglickej kráľovnej Alžbete II. k diamantovému jubileu!

Tak sa v Eurozóne opäť stalo nemožné, vylúčené a neprípustné (no od začiatku krízy viacerým pomerne jasné).

Tak sa v Eurozóne opäť stalo nemožné, vylúčené a neprípustné (no od začiatku krízy viacerým pomerne jasné). Politici opäť klamali, Španielsko o pomoc minulé sobotu nakoniec požiadalo a po dva a pol hodinovom konferenčnom hovore 17 ministrov financií im bola prisľúbená. Objem by mal byť do **100 mld. eur**, bližšie má sumu špecifikovať momentálne prebiehajúci nezávislý audit španielskeho bankového systému. **Spolu s Írskom, Gréckom, Portugalskom a teraz Španielskom už EÚ prisľúbila na záchranu 500 mld. eur** (1 514 eur na každého obyvateľa eurozóny). Bude to úver, ktorý potečie rovno do španielskeho fondu na reštrukturalizáciu bánk (FROB) a údajne s ním nebudú spojené žiadne špecifické podmienky na opatrenia v konsolidácii verejných financií. Trojka ale v Španielsku bude. Či úver pôjde z EFSF alebo stálej formy eurovalu ESM (ktorý zatiaľ neexistuje, keďže ho neratifikovali všetky krajiny) ešte nie je jasné. Hovorí sa o 15 ročnom úvere za 3% s 5 ročným odkladom splátok. Ak peniaze pôjdu z EFSF, Fíni budú požadovať kolaterál. Holandský minister financií uviedol, že pomoc bude musieť schváliť holandský parlament.

Úverom si ostatní členovia eurozóny zachraňujú svoje vlastné banky, ktoré majú expozíciu voči Španielsku

Úverom si ostatní členovia eurozóny zachraňujú svoje vlastné banky, ktoré majú expozíciu voči Španielsku. Problémom je, že o sumu pomoci narastie aj španielsky verejný dlh. Trochu s meškaním, ale predsa, si to uvedomili aj dlhopisové trhy. Spolu s obavami z toho, že pôžička z ESM spraví z existujúcich dlhopisov podriadený dlh, viedol tento fakt k utešenému rastu úrokov na španielskom dlhu. **100 mld. je takmer 10 % Španielskeho HDP, pričom krajina mala minulý rok deficit verejných financií takmer 9% HDP.** Výnosy na 10 ročných španielskych dlhopisoch postupne pár dní po „pomoci“ pokorili maximum od zavedenia eura. Po nasledujúcom znížení ratingu Španielska agentúrou Moody's dosiahli úctyhodných 7%. Francúzsky prezident Francois Hollande má riešenie. Chce, aby sa na ďalšom EÚ summite 28. júna rozhodlo, že z ESM môžu ísť peniaze priamo bankám (už čoskoro najmä francúzskym).

Pred tohto víkendovými gréckymi a francúzskymi voľbami nechceli nechať v eurozóne nič na náhodu.

Povráva sa, že Španielsko do žiadosti tak trochu dotlačilo Nemecko, Francúzsko, Európska komisia, ECB a Medzinárodný menový fond. Pred tohto víkendovými gréckymi a francúzskymi voľbami nechceli nechať v eurozóne nič na náhodu. Problémom je už aj tak dosť. Za okamžitú akciu sa prihovárať aj prezident Obama, ktorého tiež čoskoro čakajú doma voľby. Španielsky premiér Mariano Rajoy údajne svojmu ministrovi financií, ktorý pomoc vyjednával, v SMS odkázal : „Odolávaj, sme

„Taliano sa musí dostať z ekonomickej dilemy vysokých dlhov a deficitov, no samozrejme sa môže stať, že vzhľadom na vysoké úroky, ktoré za refinancovanie na trhu platí, bude potrebovať finančnú pomoc.“

„Hlavnou myšlienkou je spraviť prepúšťanie pre firmy tak nákladným, že sa im to neoplatí!“

Povedané inak, Grécko získalo ohromujúcich 115 Marshallových plánov, z toho až 29 čisto od Nemecka a napriek tomu sa situácia nezlepšila

štvrtou najsilnejšou krajinou eurozóny. Španielsko nie je Uganda.“ To je pravda, Uganda má lepší rating.

Keď už sa Európe španielsky problém takmer podarilo zatlačiť pod posteľ (nie je to ľahké, už je tam plno) vyvstala logická otázka „Kto ďalší?“ Peniaze už kade (EÚ) tade (Rusko) zháňa Cyprus, dobre sa nevodí ani slovinskému bankovému sektoru. No to sú malé ryby. Všetky oči visia na Taliansku. To ale neznamená, že to ako európsky politik môžete povedať nahlas. Túto chybu spravila žoviálna rakúska ministerka financií Maria Fekter: „**Taliano sa musí dostať z ekonomickej dilemy vysokých dlhov a deficitov, no samozrejme sa môže stať, že vzhľadom na vysoké úroky, ktoré za refinancovanie na trhu platí, bude potrebovať finančnú pomoc.**“ Mario Monti, dosadený taliansky premiér sa voči tomu ohradil a poznámky ohľadom možnosti, že Taliansko požiada o pomoc označil za „úplne nevhodné“.

Medzitým v krajine socialistických zázrakov pokračujú v „reformách“. Tento krát si to odskáče trh práce. Aj vo Francúzsku majú problém s miznúcimi pracovnými miestami. Minister práce Michel Sapin chce preto po lete prísť s nápravnou legislatívou. Toto riešenie je ale naozaj originálne. „Hlavnou myšlienkou je **spraviť prepúšťanie pre firmy tak nákladným, že sa im to neoplatí**“! Pomôže povinné vysoké odstupné zamestnancom. Hm, koľko ľudí by zamestnal vo svojej večierke Sapin keby vedel, že im bude musieť vyplatiť pri prepustení napr. miliardu? Snahu zachovávať pracovné miesta podporí aj minister hospodárstva Arnaud Montebourg. Plánuje predstaviť zákon, ktorý donúti firmy, ktoré prepúšťajú, predávať svoje fabriky. Socialisti vyhrali v prvom kole parlamentných volieb (46%) a očakáva sa, že v druhom tohto-víkendovom kole získajú absolútnu väčšinu.

Nemci, ktorých určite nemožno označiť za neoliberálnych fundametalistov, už začínajú tušiť, že za socialistické snívania v iných členských krajinách draho zaplatia práve oni (a s nimi aj my). Nedávny editorial magazínu Der Spiegel to hovorí prekvapivo jasne: „**Požehnané Francúzsko, kde nemilosrdné ekonomické zákony strácajú svoju schopnosť vystrašiť ľudí kúpajúcich sa vo večnom slnečnom svetle socializmu.... Naozaj, napriek všetkým jeho výzvam k európskej solidarite, bude musieť za väčšinu Hollandových návrhov platiť niekto iný.** Niekto bude zodpovedný za všetky sociálne programy, ktoré spriada francúzska vláda. Prečo nie národ, ktorého obyvateľstvo je vnímané nedávnym prieskumom väčšinou Európanov ako obzvlášť pracovité a zodpovedné?“ (nie, nemyslia Grékov ani Slovákov). Že by ich hnevalo, že Hollande znížil vek odchodu do dôchodku Francúzov na 60 rokov, kým Nemci budú zarezávať do 67? Humpľovanie spoločnej pastviny graduje.

Veru, Nemecko to má dnes ťažké. Mainstreamový pohľad ilustrovala aj nedávna obálka The Economist. Mnohí v Európe a v USA nariekajú, že Nemci (a Slováci) by nemali byť takí škrti a účet za perifériu by mali zatiahnuť bez zbytočného reptania. Všetci však veď aj Nemecko po druhej svetovej vojne dostalo pomoc od USA v podobe Marshallovho plánu! Táto pomoc mala zabrániť šíreniu komunizmu v Európe.

Známý kritik súčasného spôsobu boja s eurokrízou profesor ekonómie Han Werner Sinn si to prepočítal a píše americkému prezidentovi: „Grécko získalo v rámci pomoci alebo mu bolo prislúbených 575 mld. dolárov čo zahŕňa úvery, TARGET pôžičky, nákupy dlhopisov ECB a odpísanie časti dlhu po dlhovom moratóriu. Ak to porovnáme s Marshallovým plánom, za ktorý je Nemecko veľmi vďačné, Nemecko získalo 0,5% svojho HDP štyri roky po sebe čo je spolu 2% HDP. Prepočítané na grécke HDP by to bolo dnes 5 mld. dolárov. Povedané inak, **Grécko získalo ohromujúcich 115 Marshallových plánov, z toho až 29 čisto od Nemecka a napriek tomu sa situácia nezlepšila.** Prečo to pán Obama nie je dost?“ Írsky ekonóm Karl Whelan si myslí, že Sinn by sa mal Američanom za tento článok ospravedlniť, keďže tí obetovali za Európu v druhej svetovej vojne toho omnoho viac (životy a vysoké zadlženie), ako len Marshallov plán. Angela Merkel pred budúco-týždňovým stretnutím G20 varuje, že ani „sila Nemecka nie je nekonečná“. Napriek tomu z Nemecka prichádzajú ďalšie signály, že na dlhový úniu možno nakoniec povedia áno.

Čo tak skúsiť niekedy povedať nie? Neskôr sa nás už totiž nik na nič nemusí pýtať.

Gréci zas vyťahujú z bánk peniaze tempom 600-900 mil. eur denne.

Celkom úprimne, o tom, ako sa tvoria peniaze v modernom systéme papierových peňazí chcete vedieť asi toľko, koľko chcete vedieť o tom, že z čoho je vyrobený lacný párok..

Slovensko sa chystá ratifikovať stálu formu eurovalu ESM. Rozhodlo sa pre radikálny, unilaterálny ťah: s ratifikáciou nepočká na Nemecko! "Nemáme záujem čakať niekde v kúte, či niekto niečo urobí alebo neurobí. Sme samostatná a suverénna krajina a pokiaľ je možné dať dohromady viac politických strán, ktoré zabezpečia ratifikáciu ESM, my to vítame," povedal premiér. Slovensko sa tak pripojí ku krajinám, ktoré ESM už ratifikovali. To je asi tak odvážne ako byť prvý v kúte, kam deti poslala nahnevaná súdružka učiteľka.

Čo tak skúsiť niekedy povedať nie? Neskôr sa nás už totiž nik na nič nemusí pýtať. Nemecko má ratifikovať ESM spolu s fiškálnym kompaktom v parlamente 29 júna. Budúci utorok má o ESM rozhodnúť nemecký ústavný súd.

V nedeľu sa uskutočnia v Grécku voľby. Pripravuje sa na ne Únia aj samotní Gréci. **Únia zvažuje pri Grexite prípadné obmedzenie pohybu kapitálu, osôb a zvažuje zavedenie limitu na maximálny výber hotovosti z bankomatu.** Ako to bolo s tými slobodami, pre ktoré sme presúvali suverenitu do Bruselu? **Ak dôjde k zavedeniu týchto opatrení, tak čo konkrétne potom v eurozóne zachraňujeme?**

Gréci zas vyťahujú z bánk peniaze tempom 600-900 mil. eur denne. V nemeckom parlamente sa čoskoro môže diskutovať o treťom záchrannom balíku pre Grécko, ak nová vláda prejaví ochotu implementovať ďalšie reformy.

Zdroje z pripravovaného stretnutia G 20 informovali, že v prípade destabilizácie finančného systému po gréckych voľbách sú hlavné svetové centrálné banky pripravené zasiahnuť. Šokujúce. Veď od začiatku krízy v roku 2007 ani nič iné nerobia. „Helikopter Ben“ preventívne na tlačidlo „PRINT“ siaha aj pri silnejšom buchnutí dverí na Wall Street. Prekvapivé skôr je, že po spackanom vstupe Facebooku na trh nezaplavil svet dolármi.

Investor a finančný komentátor Jim Jubak postrehol, že eurokríza ma negatívny dopad na viere k papierovým peniazom: „Zrazu všetci analytici skúmajú detaily fungovania eurosystému. Celkom úprimne, o tom, ako sa tvoria peniaze v modernom systéme papierových peňazí chcete vedieť asi toľko, koľko chcete vedieť o tom, že z čoho je vyrobený lacný párok...Ak sa euro rozpadne a Európa sa vráti k markám a drachmám, prečo by sme mali veriť akejkoľvek papierovej mene? **Rozpad eura by neznamenal rozpad dolára, yenu alebo realu, no určite by zrýchlil hľadanie bezpečnejšej ochrany hodnoty ako sú papierové peniaze.** Dokonca aj tie, na ktorých je napísané „Veríme v boha““.

Nech je počas víkendu (nekonečná) sila s Vami

Juraj Karpiš

